

ИСПИТ ИЗ ЕЛЕКТРОМАГНЕТИКЕ (ОГ)

19. јун 2010.

Напомене. Испит траје 180 минута. Није дозвољено напуштање сале 60 минута од почетка испита. Писати искључиво хемијском оловком. Дозвољена је употреба непрограмабилних калкулатора. Питања радити искључиво на овоме папиру, а задатке искључиво у вежбанци. Коначне одговоре на питања и тражена извођења уписати у одговарајуће кућице, учртати у дијаграме или заокружити понуђене одговоре. Одговори без извођења се неће признати. Вежбанка и овај папир се морају заједно предати. Свако питање носи по 5 поена, а задатак по 20 поена.

Попунити податке о кандидату у следећој табели. Исте податке написати и на омоту вежбанке.

ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ (попуњава кандидат)							КОЛОКВИЈУМ				
Индекс година/број		Презиме и име									
/							ИСПИТ				
ПИТАЊА						ЗАДАЦИ					
1.	2.	3.	4.	5.	6.	Укупно	1.	2.	Укупно	УКУПНО ПОЕНА	ОЦЕНА

ПИТАЊА

1. У свим тачкама тела од феромагнетског материјала (област v), ограниченог затвореном површи S , познат је вектор магнетизације ($\mathbf{M}$). Околна средина је вакуум, а у систему нема кондукционих струја. Написати изразе за (а) расподелу Амперове струје тела и (б) вектор магнетске индукције у произвољној тачки тела и околног простора.

2. Написати граничне услове за векторе $\mathbf{E}$ и $\mathbf{J}$ у стационарном струјном пољу. Полазећи од тих услова, извести правило преламања линија вектора $\mathbf{J}$ на раздвојној површи две линеарне средине специфичних проводности σ_1 и σ_2 .

3. Да ли се електромагнетско поље, које ствара простопериодична струја учестаности $f = 1\text{GHz}$ која постоји у цилиндричном проводнику полупречника $a = 0,1\text{mm}$ и дужине $l = 10\text{cm}$, може сматрати споропроменљивим у непосредној околини проводника? Околна средина је ваздух. Образложити одговор.

4. Написати потпуни систем Максвелових једначина у диференцијалном облику за брзопроменљиво поље уколико је средина нелинеарна и у њој нема побудних струја и побудног поља.

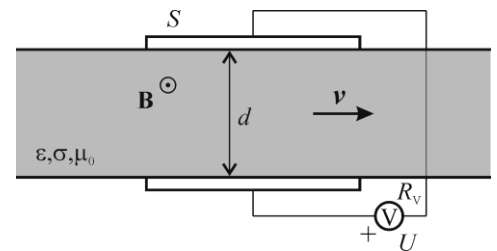
5. Комплексни вектор дат је изразом $\mathbf{A} = j\sqrt{2}\mathbf{i}_x + 2\mathbf{i}_y - j\sqrt{2}\mathbf{i}_z$. (а) Одредити максималну и ефективну вредност интензитета овог вектора. (б) Утврдити како је поларизован овај вектор.

(а)	(б)
-----	-----

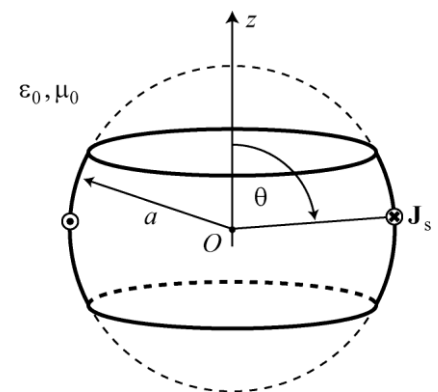
6. Израчунати учестаност на којој је дубина продирања код површинског (скин) ефекта $\delta = 1\text{mm}$, у материјалу специфичне проводности $\sigma = 60\text{S/m}$ и пермеабилности μ_0 .

ЗАДАЦИ

1. Између (савршено проводних) електрода плочастог кондензатора протиче хомогена течност, константном брзином, као на слици. Површина једне електроде кондензатора је S , а растојање између електрода је d ($S \gg d^2$). Специфична проводност течности је σ , пермитивност ϵ , а пермеабилност μ_0 . Кондензатор се налази у хомогеном стационарном магнетском пољу индукције B и правца и смера приказаног на слици. За електроде кондензатора је везан волтметар, унутрашње отпорности R_V . Одредити брзину протичања течности, v , ако волтметар показује напон U .

2. У вакууму постоје брзопроменљиве прстопериодичне струје само по површи дела сфере, која је приказана на слици. Полупречник сфере је a , а део на коме постоје струје дефинисан је сферним координатама $\frac{\pi}{3} \leq \theta \leq \frac{2\pi}{3}$ и $-\pi < \phi \leq \pi$. Површинска густина струје је позната и дата је изразом $\mathbf{J}_s(\theta, t) = J_{s0}\sqrt{2} \sin\theta \cos\omega t \mathbf{i}_\phi$. Одредити изразе за: (а) комплексни вектор површинских струја, (б) комплексни магнетски вектор-потенцијал у тачки O и (в) комплексни вектор магнетске индукције у тачки O .

ОДГОВОРИ НА ПИТАЊА И РЕШЕЊА ЗАДАТАКА СА
ИСПИТА ИЗ ЕЛЕКТРОМАГНЕТИКЕ (ОГ),
ОДРЖАНОГ 19. ЈУНА 2010. ГОДИНЕ

ПИТАЊА

1. (а) $\mathbf{J}_A = \text{rot } \mathbf{M}$, $\mathbf{J}_{sA} = \mathbf{M} \times \mathbf{n}$. (б) $\mathbf{B} = \frac{\mu_0}{4\pi} \int_V \frac{\text{rot } \mathbf{M}}{r^2} \times \mathbf{r}_0 \, dv + \frac{\mu_0}{4\pi} \int_S \frac{\mathbf{M} \times \mathbf{n}}{r^2} \times \mathbf{r}_0 \, dS$, где је v запремина домена, S површина која ограничава домен, $\mathbf{n}$ спољашња нормала на S , r одстојање од посматраног струјног елемента до тачке у којој се рачуна $\mathbf{B}$ и $\mathbf{r}_0$ јединични вектор од струјног елемента ка тачки у којој се рачуна $\mathbf{B}$.

2. $\frac{\text{tg } \alpha_1}{\text{tg } \alpha_2} = \frac{\sigma_1}{\sigma_2}$.

3. $\beta l = \frac{2\pi}{3}$, те се електромагнетско поље не може сматрати споропроменљивим.

4. $\text{rot } \mathbf{E} = -\frac{\partial \mathbf{B}}{\partial t}$, $\text{rot } \mathbf{H} = \mathbf{J} + \frac{\partial \mathbf{D}}{\partial t}$, $\text{div } \mathbf{D} = \rho$, $\text{div } \mathbf{B} = 0$, $\mathbf{D} = \mathbf{D}(\mathbf{E})$, $\mathbf{B} = \mathbf{B}(\mathbf{H})$ и $\mathbf{J} = \mathbf{J}(\mathbf{E})$.

5. (а) $A_{\text{max}} = A_{\text{eff}} = \sqrt{8}$. (б) Вектор је кружно поларизован.

6. $f \approx 4,22 \text{ GHz}$.

ЗАДАЦИ

1.
$$v = \frac{U}{\sigma S B} \left(\frac{\sigma S}{d} + \frac{1}{R_V} \right).$$

2. (а) $\underline{\mathbf{J}}_s = J_{s0} \sin \theta \mathbf{i}_\phi$. (б) $\underline{\mathbf{A}} = 0$. (в) $\underline{\mathbf{B}} = \frac{11\mu_0 J_{s0}}{24} (1 + j\beta a) e^{-j\beta a} \mathbf{i}_z$, где је $\beta = \omega \sqrt{\epsilon_0 \mu_0}$.